

Activități de comerț online desfășurate de persoanele fizice. Tratamentul contabil și fiscal

Dr. ec. Elena STĂNCIULESCU

București

Abstract

Nowadays, more and more Romanians do their shopping online, accessing various websites where individual persons/legal entities display the products they want to sell. Thus, it can be seen that the field of electronic commerce is gaining more and more ground, to the detriment of the traditional one. In this article we aim to present the accounting and tax treatment of online trading activities carried out by authorized natural persons and how to proceed when deciding to switch from single-entry bookkeeping to double-entry bookkeeping.

Keywords: e-commerce, authorized natural persons, single-entry bookkeeping, double-entry bookkeeping

Termeni-cheie: comerț electronic, persoane fizice autorizate, contabilitate în partidă simplă, contabilitate în partidă dublă

Clasificare JEL: L81, M41, K34

To cite this article: Elena Stănciulescu, *Activități de comerț online desfășurate de persoanele fizice. Tratamentul contabil și fiscal*, *CECCAR Business Review*, N° 4/2024, pp. 15-26, <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2024.04.02>

➔ Tipuri de activități desfășurate de persoanele fizice

Orice persoană fizică, cetățean român sau al unui alt stat membru al Uniunii Europene ori al Spațiului Economic European, poate desfășura activități economice pe teritoriul României, în condițiile prevăzute de lege. Aceste persoane fizice pot derula activitățile economice:

- individual și independent, ca persoane fizice autorizate;
- ca întreprinzători titulari ai unei întreprinderi individuale;
- ca membri ai unei întreprinderi familiale.

Persoana fizică autorizată este întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de o persoană fizică ce folosește în principal forța sa de muncă.

Întreprinderea economică reprezintă activitatea economică desfășurată în mod organizat, permanent și sistematic, combinând resurse financiare, forță de muncă, materii prime, mijloace logistice și informație, pe riscul întreprinzătorului, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

Întreprinderea individuală constituie întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de un întreprinzător persoană fizică.

Întreprinderea familială este întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de membrii unei familii.

➤ Aspecte generale privind comerțul online de mărfuri

Având în vedere simplitatea și rapiditatea desfășurării întregului proces de vânzare-cumpărare, afacerile online au câștigat tot mai mulți clienți, devenind o alternativă la varianta comerțului clasic (afacerilor offline). Magazinele online, spre deosebire de cele clasice, au avantajul că pot identifica și răspunde rapid solicitărilor clienților din diferite regiuni.

Din punct de vedere contabil și fiscal, comerțul tradițional și cel online se desfășoară după aceleași principii, ele fiind definite de legislația în vigoare. Comerțul prin magazine online poate fi derulat de entitățile autorizate să desfășoare comerț cu amănuntul pentru diverse categorii de produse, autorizare obținută prin activarea codurilor CAEN la Oficiul Național al Registrului Comerțului. Pentru aceste activități, persoanele fizice se vor încadra la codul CAEN 4791 „Comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin internet”.

Tratamentul contabil și fiscal al activităților de comerț online derulate de persoanele fizice autorizate se stabilește luând în considerare o serie de elemente, respectiv:

- de unde sunt furnizorii – din țară, din Uniunea Europeană sau din afara acesteia;
- cine sunt clienții – persoane fizice ori persoane juridice din țară, din UE sau din afara acesteia;
- cum se face livrarea mărfurilor – cu mijloace proprii de livrare sau apelând la servicii de curierat.

Pentru gestiunea mărfurilor se va stabili dacă se utilizează metoda cantitativ-valorică sau cea global-valorică. **PFA va ține contabilitatea în partidă dublă sau poate opta pentru cea în partidă simplă.**

Persoana fizică autorizată este sau nu plătitoare de TVA.

➤ Categoriile de venituri pentru care se datorează impozit pe venit și modalitățile de organizare a contabilității

Persoanele care datorează impozit pe venit sunt următoarele:

- a) persoanele fizice rezidente;
- b) persoanele fizice nerezidente care desfășoară o activitate independentă prin intermediul unui sediu permanent în România;
- c) persoanele fizice nerezidente care desfășoară activități dependente în România;
- d) persoanele fizice nerezidente care obțin alte venituri decât cele de la lit. b) și c) de mai sus.

Categoriile de venituri pentru care se datorează impozit pe venit includ:

- a) **veniturile obținute din orice sursă**, atât din România, cât și din afara sa, de către persoanele fizice rezidente române, cu domiciliul în țara noastră;
- b) veniturile obținute din orice sursă, atât din România, cât și din afara sa, de către persoanele fizice rezidente, altele decât cele menționate la lit. a), începând cu data de la care acestea devin rezidente în țara noastră;
- c) venitul net atribuibil sediului permanent în cazul persoanelor fizice nerezidente care desfășoară o activitate independentă prin intermediul unui sediu permanent în România;
- d) venitul salarial net dintr-o activitate dependentă derulată în România de persoanele fizice nerezidente;
- e) alte venituri decât cele de la lit. c) și d) obținute de persoanele fizice nerezidente.

Conform art. 1 alin. (5) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, persoanele fizice care desfășoară activități generatoare de venituri, definite de Codul fiscal, și ale căror venituri sunt determinate în sistem real au obligația să conducă evidența contabilă pe baza regulilor contabilității **în partidă simplă sau, la opțiunea acestora, pe baza regulilor contabilității în partidă dublă**, potrivit reglementărilor contabile emise în acest sens, cu excepția situației în care în legislația fiscală se prevede altfel.

➤ Organizarea contabilității în partidă simplă

Contabilitatea în partidă simplă reprezintă ansamblul registrelor și documentelor financiar-contabile, legal reglementate, care servesc la evidențierea în contabilitate, în mod cronologic și sistematic, a operațiunilor economico-financiare consemnate în documentele justificative.

Persoanele care desfășoară activități independente au obligația ținerii contabilității în partidă simplă. În această categorie se includ persoanele care obțin venituri din:

- activități economice (persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale);
- profesii libere (medici, avocați, notari, auditori financiari, consultanți fiscali, experți contabili, arhitecți și alte profesii reglementate);
- drepturi de proprietate intelectuală, dacă optează pentru determinarea venitului net în sistem real.

Condițiile minime pentru întocmirea documentelor financiar-contabile includ următoarele:

- ✓ Înscrierea datelor în documente se face cu cerneală, cu pastă de pix sau prin utilizarea sistemelor informatice de prelucrare automată a datelor, după caz.
- ✓ Nu sunt admise ștersături, modificări sau alte asemenea procedee, și nici lăsarea de spații libere între operațiunile înscrise în acestea sau file lipsă.
- ✓ Erorile se corectează prin tăierea cu o linie a textului sau a cifrei greșit(e), pentru ca acestea să poată fi citite, iar deasupra lor se scrie textul sau cifra corect(ă).
- ✓ Corectarea se face pe toate exemplarele documentului financiar-contabil și se confirmă prin semnătura persoanei care l-a întocmit/corectat, menționându-se și data efectuării corecturii.
- ✓ În cazul documentelor justificative la care nu se admit corecturi, cum sunt cele pe baza cărora se primește, se eliberează sau se justifică numerarul, ori al altor documente pentru care normele de utilizare prevăd asemenea restricții, documentul întocmit greșit se anulează și se păstrează sau rămâne în carnetul respectiv.

Registrele și documentele financiar-contabile utilizate în scopul conducerii contabilității în partidă simplă sunt Registrul-jurnal de încasări și plăți (14-1-1/b), Registrul-inventar (14-1-2/b), fișa mijlocului fix (14-2-2), factura, avizul de însoțire a mărfii (14-3-6A), lista de inventariere (14-3-12), chitanța (14-4-1), chitanța pentru operațiuni în valută (14-4-1/a), dispoziția de plată/încasare către casierie (14-4-4), statul de salarii (14-5-1) și alte formulare prevăzute în mod expres de acte normative care reglementează activități economice specifice (agricultură, exploatarea masei lemnoase, jocuri de noroc etc.).

În funcție de necesități, persoanele care conduc contabilitatea în partidă simplă pot utiliza și alte formulare financiar-contabile prevăzute în Normele generale de întocmire și utilizare a documentelor financiar-contabile, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.634/2015, cu modificările și completările ulterioare, precum și în alte acte normative.

➤ **Recunoașterea în contabilitate a elementelor patrimoniale**

Elementele patrimoniale se evidențiază în contabilitate la valoarea de intrare, respectiv la costul de achiziție, de producție sau la prețul pieței, pe baza documentelor justificative care atestă dobândirea acestora.

Evidența imobilizărilor corporale se ține cu ajutorul fișei mijlocului fix.

Operațiunile efectuate în valută se înregistrează în contabilitate în moneda națională, utilizându-se cursul de schimb valutar de la data derulării operațiunii, respectiv cursul de schimb al pieței valutare, comunicat de Banca Națională a României, din ultima zi bancară anterioară operațiunii, disponibil ca informație la momentul efectuării acesteia (încasare, plată, emiteri de documente). Sumele aferente operațiunilor în valută se înregistrează în Registrul-jurnal de încasări și plăți în lei, cu menționarea în coloana de explicații a valorii în valută.

În cazul utilizării aparatelor de marcat electronice fiscale, în conformitate cu prevederile legale, documentul pe baza căruia se înregistrează în contabilitate încasările zilnice este raportul fiscal de închidere zilnică, respectiv registrul special întocmit în condițiile defectării acestor aparate.

Persoanele care conduc contabilitatea în partidă simplă nu întocmesc situații financiare anuale.

➤ **Trecerea de la contabilitatea în partidă simplă la contabilitatea în partidă dublă**

Persoanele care datorează impozit pe venit și care conduc evidența contabilă pe baza regulilor contabilității în partidă simplă pot trece la contabilitatea în partidă dublă de la începutul exercițiului financiar ulterior celui în care au decis această schimbare.

De asemenea, persoanele care datorează impozit pe venit pot opta pentru ținerea contabilității în partidă dublă de la data înființării acestora.

Persoanele care plătesc impozit pe venit și care optează pentru ținerea evidenței potrivit regulilor contabilității în partidă dublă organizează și conduc contabilitatea proprie pe baza reglementărilor contabile în vigoare aplicabile operatorilor economici, până la nivel de bilanță de verificare, fără a întocmi situații financiare anuale.

Documentele financiar-contabile obligatorii sunt Registrul-jurnal (cod 14-1-1) și Registrul-inventar (cod 14-1-2).

Pentru trecerea de la contabilitatea în partidă simplă la cea în partidă dublă se vor prelua, pe baza inventarului și a informațiilor privind creanțele și datoriile, ca solduri inițiale, la începutul exercițiului financiar, sumele din documentele întocmite pentru ținerea contabilității în partidă simplă, respectiv din Registrul-inventar, Registrul-jurnal de încasări și plăți, fișa mijlocului fix, extrasul de cont și din alte documente.

În vederea deschiderii conturilor de imobilizări, stocuri, creanțe, disponibilități bănești și datorii, preluarea în contabilitatea în partidă dublă a acestor elemente se efectuează cu ajutorul contului 455 „Sume datorate acționarilor/asociaților”.

Exemplu

La data de 31.12.2023 existau în sold mărfuri în valoare de 10.000 lei, disponibilități la bancă de 5.000 lei, datorii față de furnizori de 6.000 lei și creanțe de încasat în sumă de 4.000 lei.

Înregistrările contabile sunt următoarele:

<u>19.000 lei</u>	%	=	455	19.000 lei
10.000 lei	371		„Sume datorate	
	„Mărfuri”		acționarilor/asociaților”	
5.000 lei	5121			
	„Conturi la bănci în lei”			
4.000 lei	4111			
	„Clienți”			
6.000 lei	455	=	401	6.000 lei
	„Sume datorate		„Furnizori”	
	acționarilor/asociaților”			

Prin excepție de la funcțiunea contului 455 prezentată în reglementările contabile în vigoare aplicabile operatorilor economici, la trecerea de la contabilitatea în partidă simplă la cea în partidă dublă se efectuează următoarele înregistrări:

- în creditul contului 455 – soldurile conturilor de natura activelor (imobilizări, stocuri, creanțe, disponibilități bănești);

- în debitul contului 455 – soldurile conturilor de natura datoriilor.

Diferența dintre valoarea activelor și cea a datoriilor din contul 455 se reflectă în soldul acestuia astfel: sold creditor atunci când valoarea activelor este mai mare decât cea a datoriilor și sold debitor în caz contrar.

În exemplul de mai sus, soldul creditor al contului 455 este de 13.000 lei (19.000 lei – 6.000 lei).

➔ Contabilitatea în partidă dublă

Contabilitatea comerțului online se poate desfășura utilizând metoda de gestiune cantitativ-valorică și în același timp inventarul permanent. Gestiunea cantitativ-valorică presupune înregistrarea contabilă a intrărilor la preț de achiziție, fiind avantajoasă prin faptul că simplifică procedurile contabile în eventualitatea schimbării prețului de vânzare la unul sau mai multe produse. Concomitent, inventarierea permanentă implică înregistrarea tuturor intrărilor și ieșirilor din gestiune, având o situație exactă a valorii stocului în orice moment.

Documentele financiar-contabile utilizate de persoanele fizice care desfășoară activități de comerț online includ factura fiscală pentru achiziția mărfurilor sau a serviciilor necesare desfășurării activității, avizul de însoțire a mărfurilor achiziționate (documentul care atestă transportul mărfurilor de la furnizor către destinatar), nota de intrare-recepție (documentul prin care se realizează intrarea în gestiune a mărfurilor achiziționate; conform metodei de gestiune cantitativ-valorice, în acesta vor fi evidențiate mărfurile cumpărate și prețul lor de achiziție), factura de vânzare a mărfurilor, factura pro forma. Magazinele online folosesc adesea factura pro forma ca document emis anterior facturii fiscale ce însoțește bunurile spre cumpărător. Aceasta nu are caracter contabil sau fiscal și este utilizată pentru a confirma o comandă plasată online și valoarea sa.

1. Tranzacții online efectuate de persoanele fizice neplătitoare de TVA

1.1. Tranzacțiile pe teritoriul țării

În cazul achizițiilor, TVA primită pe facturile de la furnizori se înregistrează la costul de achiziție al produselor/bunurilor primite. În situația în care se aplică metoda cantitativ-valorică, și la contabilizarea mărfurilor se utilizează prețul de achiziție.

Exemplu

O persoană fizică achiziționează online mărfuri în valoare de 20.000 lei de la un furnizor intern.

– Achiziția mărfurilor:

20.000 lei	371	=	401	20.000 lei
	„Mărfuri”		„Furnizori”	

În cazul vânzărilor prezentăm următorul exemplu:

Exemplu

O persoană fizică vinde online mărfuri în valoare de 24.000 lei.

– Vânzarea mărfurilor:

24.000 lei	4111	=	707	24.000 lei
	„Clienți” / analitic A		„Venituri din vânzarea mărfurilor”	

– Descărcarea din gestiune a mărfurilor vândute:

20.000 lei	607	=	371	20.000 lei
	„Cheltuieli privind mărfurile”		„Mărfuri”	

1.2. Tranzacțiile intracomunitare

În cazul achizițiilor se impune obținerea unui cod special de TVA pentru cele intracomunitare care pe parcursul unui an depășesc 34.000 lei. În această situație există obligația de a plăti și declara taxa aferentă prin formularul 301 „Decont special de taxă pe valoarea adăugată” și tranzacția efectuată prin formularul 390 „Declarație recapitulativă privind livrările/achizițiile/prestările intracomunitare”.

Exemplul 1

La 25.02.N, o persoană fizică autorizată achiziționează online de la un furnizor din Ungaria mărfuri în valoare de 1.000 euro plus TVA, cursul de schimb valutar la acea dată fiind de 5 lei/euro. La data plății, respectiv 01.03.N, cursul de schimb valutar este de 5,2 lei/euro. Cota de TVA din Ungaria este de 27%.

Achiziția nu depășește plafonul de 34.000 lei, deci nu există obligația de a obține codul special de TVA.

TVA = 1.000 euro x 27% = 270 euro

Total factură (euro) = 1.270 euro

Total factură (lei) = 1.270 euro x 5 lei/euro = 6.350 lei

– Achiziția mărfurilor (TVA se include în cost și i se plătește furnizorului din Ungaria):

6.350 lei	371	=	401	6.350 lei
	„Mărfuri”		„Furnizori”	

– Plata furnizorului (1.270 euro x 5,2 lei/euro):

<u>6.604 lei</u>	%	=	5124	6.604 lei
6.350 lei	401		„Conturi la bănci în valută”	
	„Furnizori”			
254 lei	6651			
	„Diferențe nefavorabile de curs valutar legate de elementele monetare exprimate în valută”			

Exemplul 2

La 25.02.N, o persoană fizică autorizată achiziționează online de la un furnizor din Ungaria mărfuri în valoare de 10.000 euro plus TVA, cursul de schimb valutar la acea dată fiind de 5 lei/euro. La data plății, respectiv 01.03.N, cursul de schimb valutar este de 5,2 lei/euro.

Achiziția depășește plafonul de 34.000 lei, deci există obligația de a obține codul special de TVA.

Factura emisă de furnizorul din Ungaria nu va cuprinde TVA. Taxa se va datora în România.

Valoare mărfuri = 10.000 euro x 5 lei/euro = 50.000 lei

TVA = 50.000 lei x 19% = 9.500 lei

– Plata TVA în vamă (formularul 301 „Decont special de taxă pe valoarea adăugată”):

9.500 lei	446/TVA	=	5121	9.500 lei
	„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”		„Conturi la bănci în lei”	

– Contabilizarea achiziției cu includerea TVA în costul de achiziție:

59.500 lei	371	=	%	<u>59.500 lei</u>
	„Mărfuri”		401	50.000 lei
			„Furnizori”	
			446/TVA	9.500 lei
			„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”	

– Plata furnizorului (10.000 euro x 5,2 lei/euro):

<u>52.000 lei</u>	%	=	5124	52.000 lei
50.000 lei	401		„Conturi la bănci în valută”	
	„Furnizori”			
2.000 lei	6651			
	„Diferențe nefavorabile de curs valutar legate de elementele monetare exprimate în valută”			

În cazul vânzărilor, persoana fizică nu are obligația de a obține codul special de TVA pentru a efectua o livrare intracomunitară de bunuri și de asemenea nu se impun nici alte obligații fiscale.

1.3. Importurile de bunuri

În cazul achizițiilor de produse din afara Uniunii Europene, TVA va fi calculată de autoritățile vamale și achitată împreună cu taxele vamale la intrarea lor pe teritoriul național, pe baza declarației vamale de import.

Exemplu

La 20.02.N, o persoană fizică autorizată achiziționează online de la un furnizor din Turcia, persoană juridică înregistrată în scopuri de TVA, mărfuri în valoare de 2.000 dolari, cursul de schimb valutar la acea dată fiind de 4 lei/dolar. Presupunem că taxa vamală este de 40 dolari.

Valoare mărfuri = 2.000 dolari x 4 lei/dolar = 8.000 lei

Taxa vamală = 40 dolari x 4 lei/dolar = 160 lei

TVA = (8.000 lei + 160 lei) x 19% = 1.550,4 lei

– Plata taxei în vamă:

160 lei	446/taxa vamală „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”	=	5121 „Conturi la bănci în lei”	160 lei
---------	---	---	-----------------------------------	---------

– Plata TVA în vamă:

1.550,4 lei	446/TVA „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”	=	5121 „Conturi la bănci în lei”	1.550,4 lei
-------------	---	---	-----------------------------------	-------------

– Includerea taxei vamale și a TVA în costul de achiziție:

9.710,4 lei	371 „Mărfuri”	=	% 401 „Furnizori” 446/taxa vamală „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate” 446/TVA „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”	<u>9.710,4 lei</u> 8.000,0 lei 160,0 lei 1.550,4 lei
-------------	------------------	---	---	---

2. Tranzacții online efectuate de persoanele fizice plătitoare de TVA

2.1. Tranzacțiile pe teritoriul țării

În cazul comerțului online, persoana fizică plătitoare de TVA are dreptul de a deduce taxa aferentă produselor și serviciilor achiziționate în scopul desfășurării activității și concomitent obligația de a colecta TVA aferentă bunurilor vândute. Diferența rezultată între taxa colectată și cea dedusă este suma datorată bugetului de stat, obligație fiscală care se îndeplinește prin depunerea decontului de taxă (formularul 300).

Deducerea TVA din tranzacțiile interne de mărfuri achiziționate pentru revânzare sau de servicii conexe cumpărate se realizează prin primirea facturii fiscale de la furnizor, însoțită de documente justificative suplimentare cum ar fi avizul de expediție în cazul bunurilor sau procesul-verbal de prestare în cazul serviciilor.

Exemplu

O persoană fizică achiziționează online mărfuri în valoare de 20.000 lei de la un furnizor intern.

În cazul utilizării metodei global-valorice la preț de vânzare, pentru evidența mărfurilor, înregistrările contabile sunt următoarele:

23.800 lei	%	=	401	23.800 lei
20.000 lei	371		„Furnizori”	
	„Mărfuri”			
3.800 lei	4426		„TVA deductibilă”	

– Plata furnizorului:

23.800 lei	401	=	5121	23.800 lei
	„Furnizori”		„Conturi la bănci în lei”	

– Înregistrarea adaosului comercial:

Adaos comercial = 4.000 lei

TVA neexigibilă = (Cost de achiziție + Adaos comercial) x 19% = (20.000 lei + 4.000 lei) x 19% = 4.560 lei

8.560 lei	371	=	%	<u>8.560 lei</u>
	„Mărfuri”		378	4.000 lei
			„Diferențe de preț la mărfuri”	
			4428	4.560 lei
			„TVA neexigibilă”	

Vânzarea produselor pe teritoriul României impune aplicarea cotelor de TVA de 19%, 9% (la alimente și medicamente) ori 5% (la cărți, reviste sau alte publicații), în funcție de tipul produsului vândut.

Vânzările și achizițiile efectuate de magazinele online plătitoare de TVA trebuie declarate de asemenea în formularul 394 „Declarație informativă privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național de persoanele înregistrate în scopuri de TVA”, informațiile înscrise în acesta referindu-se la denumirea partenerului, codul de identificare, adresa și valoarea tranzacționată. Un aspect important privind acest formular îl reprezintă partenerii persoane fizice, cel mai des întâlniți în cazul magazinelor online drept clienți. Pentru vânzările către clienții persoane fizice, magazinul online trebuie să declare datele de identificare (nume, prenume și adresă), iar pentru tranzacțiile care au la bază un contract semnat cu persoana fizică, societățile vor declara și CNP-ul său.

De regulă, transportul este efectuat prin curier sau poștă, fiind suportat de client ori de furnizor, în funcție de valoarea comenzii.

Exemplu

O persoană fizică vinde online mărfuri în valoare de 24.000 lei plus TVA, pe baza facturii emise, care cuprinde și valoarea transportului, de 200 lei plus TVA (doar dacă acesta este în sarcina cumpărătorului).

– Vânzarea mărfurilor:

28.798 lei	4111	=	%	<u>28.798 lei</u>
	„Clienți” / analitic A		707	24.000 lei
			„Venituri din vânzarea mărfurilor”	
			708	200 lei
			„Venituri din activități diverse”	
			4427	4.598 lei
			„TVA colectată”	

– Descărcarea din gestiune a mărfurilor vândute:

<u>28.560 lei</u>	%	=	371	28.560 lei
20.000 lei	607		„Mărfuri”	
	„Cheltuieli privind mărfurile”			
4.000 lei	378			
	„Diferențe de preț la mărfuri”			
4.560 lei	4428			
	„TVA neexigibilă”			

2.2. Tranzacțiile intracomunitare

Persoanele fizice plătitoare de TVA care desfășoară activități de comerț online sunt scutite de la plata efectivă a taxei pentru achizițiile de bunuri din statele membre ale UE, conform Codului fiscal. Pentru ca o achiziție să fie considerată intracomunitară trebuie efectuată dovada transportului bunurilor de la furnizorul stabilit într-un stat membru al Uniunii Europene către magazinul online cu sediul în România.

Din punct de vedere fiscal, procedeul scutirii se realizează prin taxarea inversă și se declară în formularul 300. De asemenea, achiziția va fi declarată și în formularul 390.

Exemplu

La 25.02.N, o persoană fizică autorizată achiziționează online mărfuri în valoare de 1.000 euro de la un furnizor din Ungaria, cursul de schimb valutar la acea dată fiind de 5 lei/euro. La data plății, respectiv 01.03.N, cursul de schimb valutar este de 5,2 lei/euro.

– Achiziția mărfurilor (1.000 euro x 5 lei/euro):

5.000 lei	371	=	401	5.000 lei
	„Mărfuri”		„Furnizori”	

– Taxarea inversă (5.000 lei x 19%):

950 lei	4426	=	4427	950 lei
	„TVA deductibilă”		„TVA colectată”	

– Plata furnizorului (1.000 euro x 5,2 lei/euro):

<u>5.200 lei</u>	%	=	5124	5.200 lei
5.000 lei	401		„Conturi la bănci în valută”	
	„Furnizori”			
200 lei	6651			
	„Diferențe nefavorabile de curs valutar legate de elementele monetare exprimate în valută”			

Livrarea intracomunitară de produse de către un magazin online trebuie să îndeplinească același criteriu de recunoaștere, mai exact, dovada transportului din România către adresa din statul membru al UE în care se află clientul. În același timp, pentru a fi considerată livrare intracomunitară, clientul are obligația de a furniza un cod valid de înregistrare în scopuri de TVA în țara în care își are sediul, altfel magazinul online va trata tranzacția ca fiind pe teritoriul țării și implicit va factura produsele vândute cu TVA. Respectarea celor două cerințe impune ca magazinul online să factureze produsele vândute cu TVA 0%, menționând pe factură „taxare inversă/reverse charge”, cu trimitere la art. 294 din Codul fiscal.

Exemplul 1

O persoană fizică vinde online mărfuri în valoare de 24.000 lei unei persoane juridice plătitoare de TVA din Ungaria, pe baza facturii.

– Vânzarea mărfurilor:

24.000 lei	4111	=	707	24.000 lei
	„Clienți” / analitic A		„Venituri din vânzarea mărfurilor”	
4.560 lei	4426	=	4427	4.560 lei
	„TVA deductibilă”		„TVA colectată”	

Exemplul 2

O persoană fizică vinde online mărfuri în valoare de 24.000 lei unei persoane juridice neplătitoare de TVA din Ungaria, pe baza facturii.

– Vânzarea mărfurilor:

28.560 lei	4111	=	%	<u>28.560 lei</u>
	„Clienți” / analitic A		707	24.000 lei
			„Venituri din vânzarea mărfurilor”	
			4427	4.560 lei
			„TVA colectată”	

2.3. Importurile de bunuri

În cazul achizițiilor de produse din afara Uniunii Europene, TVA va fi calculată de autoritățile vamale și achitată împreună cu taxele vamale la intrarea acestora pe teritoriul național, pe baza declarației vamale de import.

Exemplu

La 20.02.N, o persoană fizică autorizată achiziționează online de la un furnizor din Turcia, persoană juridică înregistrată în scopuri de TVA, mărfuri în valoare de 2.000 dolari, cursul de schimb valutar la acea dată fiind de 4 lei/dolar. Presupunem că taxa vamală este de 40 dolari.

Valoare mărfuri = 2.000 dolari x 4 lei/dolar = 8.000 lei

Taxa vamală = 40 dolari x 4 lei/dolar = 160 lei

TVA = (8.000 lei + 160 lei) x 19% = 1.550,4 lei

– Plata taxei în vamă:

160 lei	446/taxa vamală	=	5121	160 lei
	„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”		„Conturi la bănci în lei”	

– Plata TVA în vamă:

1.550,4 lei	446/TVA	=	5121	1.550,4 lei
	„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”		„Conturi la bănci în lei”	

– Deducerea ulterioară a TVA:

1.550,4 lei	4426	=	446/TVA	1.550,4 lei
	„TVA deductibilă”		„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”	

– Includerea taxei vamale în costul de achiziție:

8.160 lei	371	=	%	<u>8.160 lei</u>
	„Mărfuri”		401	8.000 lei
			„Furnizori”	
			446/taxa vamală	160 lei
			„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”	

➔ Impozitarea activităților de comerț online desfășurate de persoanele fizice

La fel ca în cazul TVA, impozitarea comerțului online nu prezintă particularități sau excepții. Tipul de impozitare este determinat de volumul veniturilor realizate pe parcursul unui an.

■ Reguli generale de stabilire a venitului net anual din activități independente, determinat în sistem real

Venitul net anual din activități independente se determină în sistem real, pe baza datelor din contabilitate, ca diferență între venitul brut și cheltuielile deductibile efectuate în scopul realizării de venituri.

Baza de calcul al impozitului pe venit se stabilește ca diferență între venitul brut și cheltuielile deductibile, altele decât cele pentru acordarea de burse private și cheltuielile de protocol.

Venitul brut cuprinde:

- sumele încasate și echivalentul în lei al veniturilor în natură din desfășurarea activității;
- dobânzile din creanțe comerciale sau din alte creanțe utilizate în legătură cu o activitate independentă;
- câștigurile din transferul activelor din patrimoniul afacerii, utilizate într-o activitate independentă, exclusiv contravaloarea bunurilor din patrimoniul personal afectate exercitării activității, rămase la încetarea acesteia;
- veniturile din angajamentul de a nu derula o activitate independentă sau de a nu concura cu o altă persoană;
- veniturile din anularea sau scutirea unor datorii de plată apărute în legătură cu o activitate independentă;
- veniturile înregistrate de casele de marcat cu memorie fiscală, instalate ca aparate de taxat pe autovehiculele de transport persoane sau bunuri în regim de taxi.

Condițiile generale pe care trebuie să le respecte cheltuielile efectuate în scopul desfășurării activității independente pentru a putea fi deduse includ următoarele:

- să fie efectuate în cadrul activităților independente, justificate prin documente;
- să fie cuprinse în cheltuielile exercițiului financiar al anului în cursul căruia au fost plătite;
- să respecte regulile privind amortizarea, prevăzute în Codul fiscal la calculul impozitului pe profit;
- să fie efectuate în scopul desfășurării activității și reglementate prin acte normative în vigoare.

Art. 68 din Codul fiscal stipulează care sunt cheltuielile cu deductibilitate limitată și cele nedeductibile la calculul impozitului pe venitul net anual din activități independente determinate în sistem real.

■ Contribuția de asigurări sociale

CAS se calculează în funcție de venitul net realizat. Astfel, dacă venitul net al PFA este:

- între 12 și 24 de salarii minime brute, baza de calcul al CAS nu poate fi mai mică de 12 salarii minime;
- mai mare de 24 de salarii minime brute, baza de calcul al CAS este echivalentul a 24 de salarii minime.

■ Contribuția de asigurări sociale de sănătate

Persoanele fizice care obțin venituri din activități independente datorează CASS la o bază anuală de calcul egală cu venitul net anual realizat/brut sau norma anuală de venit, respectiv norma anuală de venit ajustată, care nu poate fi mai mare decât cea corespunzătoare unei baze anuale de calcul egale cu nivelul a 60 de salarii minime brute în vigoare la termenul de depunere a declarației unice. La determinarea bazei de calcul nu se iau în considerare pierderile fiscale anuale.

În cazul persoanelor fizice autorizate, CASS se datorează la venitul net, și nu la plafoanele de 6/12/24 de salarii minime brute, așa cum se întâmpla în anul 2023. Contribuția la sănătate se plătește la acest plafon doar în situația în care se depășesc 60 de salarii minime brute (198.000 lei).

CASS se calculează prin aplicarea cotei de 10% asupra normei de venit, în cazul PFA care sunt impozitate la norma de venit, sau asupra venitului net realizat, în cazul PFA care sunt impozitate în sistem real.

Exemplu

Calculul impozitului pe venitul net obținut de o persoană fizică autorizată în anul 2024 se prezintă astfel:

Elemente de calcul	Sume (lei)
Sume încasate reprezentând vânzări online în 2024	200.000
Cheltuieli aferente activității de comerț online în 2024	50.000
CAS (25%)	$(3.300 \times 24) \times 25\% = 19.800$
CASS (10%)	$150.000 \times 10\% = 15.000$
Bază impozabilă	$150.000 - 19.800 - 15.000 = 115.200$
Impozit pe venit (10%)	$115.200 \times 10\% = 11.520$

Bibliografie

1. Legea contabilității nr. 82/1991, republicată în Monitorul Oficial nr. 454/18.06.2008, cu modificările și completările ulterioare.
2. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial nr. 688/10.09.2015, cu modificările și completările ulterioare.
3. Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial nr. 963/30.12.2014, cu modificările și completările ulterioare.
4. Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 170/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind contabilitatea în partidă simplă, publicat în Monitorul Oficial nr. 139/24.02.2015, cu modificările și completările ulterioare.
5. Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.634/2015 privind documentele financiar-contabile, publicat în Monitorul Oficial nr. 910 bis/09.12.2015, cu modificările și completările ulterioare.
6. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, publicată în Monitorul Oficial nr. 328/25.04.2008, cu modificările și completările ulterioare.